

Gemeente Brummen

Zaaknummer : Z/18/001967 resp. ZK15.00667

Onderwerp : **Nota van beantwoording zienswijzen bestemmingsplan “Paraplubestemmingsplan Archeologie”**

Algemeen

Overeenkomstig het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening heeft het ontwerpbestemmingsplan “Paraplubestemmingsplan Archeologie”, met de daarop betrekking hebbende stukken, met ingang van 19 december 2018 voor de duur van zes weken voor een ieder ter inzage gelegen, met de mogelijkheid om tot en met 29 januari 2019 zienswijzen in te dienen.

Op de zienswijzen die betrekking hebben op het bestemmingsplan zal hieronder inhoudelijk worden ingegaan. De zienswijzen zijn in samengevatte vorm weergegeven.

Behandeling zienswijzen

Formele aspecten: Van de volgende indieners zijn met betrekking tot het bestemmingsplan zienswijzen ontvangen:

Indiener 1: D294794, ontvangen op 25 januari 2019,
Respectievelijk aanvulling op zienswijze D294906, ontvangen op 28 januari 2019

Indiener 2: D295166, ontvangen op 31 januari 2019

Indiener 3: D294357, ontvangen op 21 januari 2019

Indiener 4: D294354, ontvangen op 21 januari 2019

De door indieners 1, 2, 3 en 4 ingediende zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn binnengekomen, zodat zij tijdig zijn ingediend.

Overeenkomstig artikel 3.30, tweede lid jo. artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening is op de voorbereiding van het bestemmingsplan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, met dien verstande dat zienswijzen omtrent het ontwerp door een ieder naar voren kunnen worden gebracht. Een beoordeling van belanghebbendheid is om die reden niet aan de orde.

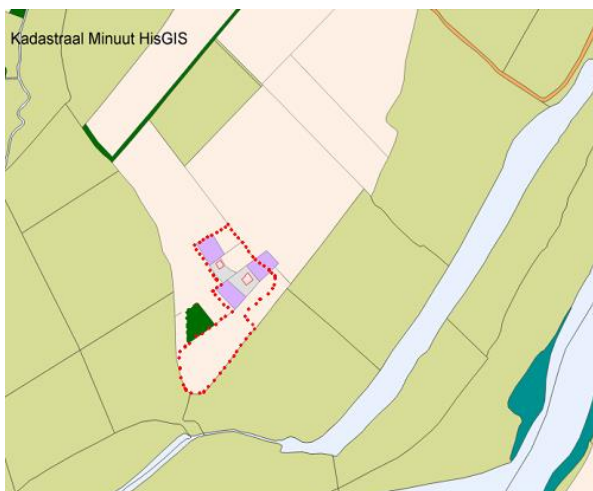
Hierna wordt per indiener de zienswijze samengevat weergegeven en van een reactie voorzien. Bij eventuele aanpassingen zullen in de hierna volgende tabel in de derde kolom worden genoemd.

Algemeen wordt opgemerkt dat, in de vigerende bestemmingsplannen binnen de gemeente Brummen, archeologie in wisselende mate is verwerkt. Er zijn een aantal plannen van oudere datum die niet zijn aangepast op de inzichten hoe wij als gemeente ons archeologiebeleid vorm geven. Met het beleid uit 2014 als basis is voor het gehele gemeentelijke grondgebied een actueel overzicht van waarden en verwachtingen gegeven, waarvan het paraplubestemmingsplan bedoeld is als neutrale juridisch-planologische vertaling. Wettelijk gezien voldoen wij hiermee met het beleid en deze vertaling in het paraplubestemmingsplan ook aan hetgeen dit alles binnen de Erfgoedwet wordt geëist. Immers op grond van artikel 9.1 lid 1 onder a juncto artikel 38a dient de gemeenteraad bij vaststelling van bestemmingsplannen rekening met de aanwezige dan wel te verwachten archeologie; met ons beleid uit 2014 en deze vertaling in het paraplubestemmingsplan hebben wij een uniforme regeling voor het gehele grondgebied van de gemeente Brummen geschapen.

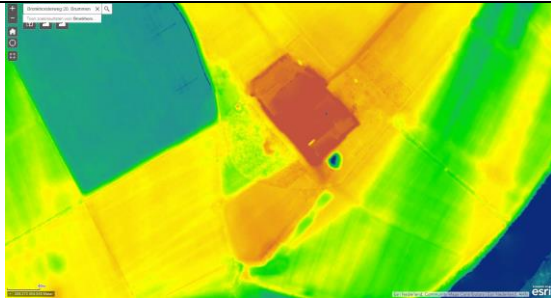
Inhoudelijke behandeling

Nr.	Samenvatting zienswijze	Reactie	Aanpassing
1	Indiener 1 – D294794, resp. D294906 (zie 1.1 hierna)		
	Algemeen	Hieronder wordt onder 1 en 1.1 ingegaan op de zienswijze en aanvullingen daarop van indiener 1. Door bestudering van kaartmateriaal, de door indiener 1 aangedragen stukken en argumenten en een bezoek ter plaatse is de regio-archeoloog tot de conclusie gekomen dat de aanduiding met 'Waarde – Archeologie waardevol' niet langer gestand kan worden gedaan. Dit is de reden dat de regio-archeoloog in dit geval tot het advies komt om deze aanduiding af te waarden naar 'Waarde – Archeologie zeer hoog'. Voor een uitgebreide motivering wordt verwezen naar het waarderingsadvies van de regio-archeoloog (bijlage 1). Tevens is er wel voor gekozen om de zienswijzen van indiener 1 integraal te behandelen om een duidelijk beeld te geven hoe het bestemmingsplan en de daarvoor relevante documenten tot stand zijn gekomen en welke afwegingen daarbij van belang waren. Bij lezing moet dus steeds in gedachten worden gehouden dat in dit specifieke geval de aanduiding is gewijzigd, iets wat alleen in hele bijzondere gevallen zal worden gedaan als de waarde evident anders is dan in het bestemmingsplan wordt benoemd. Overigens is in het bestemmingsplan voor het eventuele verwijderen van aanduidingen waarvan is komen vast te staan dat ter plaatse geen archeologische waarden meer aanwezig zijn een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.	De verbeelding aan te passen door de aanduiding 'Waarde – Archeologie waardevol' te wijzigen naar 'Waarde – Archeologie zeer hoog' conform het waarderingsadvies van de regio-archeoloog.
A)	Indiener geeft aan dat zijn eerder ingediende zienswijzen d.d. 27 februari 2014 tegen de toen vast te stellen beleidsnota en – kaart in stand blijft en voor zover van toepassing zijn aangehaald en ingelast in de onderhavige zienswijze	De aangehaalde zienswijze uit 2014 is behandeld in de zienswijzennota welke onderdeel uitmaakte van de beraadslaging in september 2014 bij de vaststelling van de beleidsnota Archeologie met bijbehorende beleidskaart door de raad. In de reactienota wordt waar relevant inhoudelijk antwoord gegeven op de ingediende zienswijze. In haar besluitvorming heeft de raad de zienswijzen en de beantwoording meegewogen en is tot vaststelling overgegaan van de nu geldende beleidsnota en -kaart.	
B	Indiener haalt in de inleiding van zijn huidige zienswijze het punt 17 van zijn eerdere zienswijze aan. Dit punt gaat in op de aanwijzing van indieners perceel als AWG 1 (Archeologisch Waardevol Gebied 1). Deze	Dit punt wordt ook in de verdere zienswijze aangehaald. In de beantwoording toen als ook nu zijn wij in overleg met de regio-archeoloog tot de conclusie gekomen dat de aangehaalde werkzaamheden en aangedragen informatie onvoldoende reden zijn om het gehele perceel vrij te geven. Echter is onder 'Algemeen' aangegeven dat op basis van het waarderingsadvies van de	

	zou onterecht zijn omdat op deze gronden verschillende archeologie versturende werkzaamheden (vergraving en ophoging) hebben plaatsgevonden.	regioarcheoloog een afwaardering plaats vindt. Overigens zouden ophogingen juist kunnen helpen bij het beschermen van archeologische waarden. Wel kan het zijn dat, los van de al gedane aanpassing van de bestemming, bij een concrete ontwikkeling de reeds aanwezige verstoringen aanleiding kunnen zijn om voor die nieuwe ontwikkeling af te zien van archeologisch onderzoek. Hiervoor biedt bijvoorbeeld art 4.2.7 onder a van de planregels een opening.	
C	Indiener haalt in de inleiding van zijn huidige zienswijze het punt 18 van zijn eerdere zienswijze aan. Dit punt gaat in op een bufferzone van een ander perceel (BMN01 G 5833) wat een bufferzone zou hebben van 25 meter op zijn perceel.	Op het genoemde perceel ligt een deel van een AWG 1-aanduiding (die voor dit bestemmingsplan zal worden afgewaardeerd naar AWG 2), op grond van historisch gebruik/ bebouwing. Dit perceel is in eigendom van een derde maar heeft volgens indiener een bufferzone. Het is juist dat een deel van de verwachtingswaarde ook op het perceel van indiener ligt. Het is nu eenmaal zo dat de geschiedenis in het algemeen en archeologie in het bijzonder geen rekening houdt met perceelsgrenzen in de nieuwe tijd. Hierdoor kan het zijn dat verwachtingswaarden over meerdere percelen verdeeld liggen. Hier is dan ook geen sprake van een bufferzone zoals wij die wel kennen bij de archeologische monumenten, de zogenoemde AMK-terreinen, maar een verwachtingswaarde die feitelijk op meerdere percelen, en dus ook op het perceel van indiener, is gelegen.	
D	Indiener geeft aan dat de status AWG 1 onterecht aan zijn eigen perceel is toegekend. Volgens de indiener is niet aangetoond of vastgesteld dat een AWG 1 status op zijn perceel gerechtvaardigd is. Hiermee onderbouwt de indiener een eerdere zienswijze uit 2014 op de beleidsnota Archeologie.	AWG 1, wat met vaststelling van dit bestemmingsplan naar AWG 2 zal worden gewijzigd, betreft een status die op basis van historische en archeologische achtergrond aan het desbetreffende terrein in de beleidsnota archeologie is toegekend. Deze aanduiding is komen vast te staan naar aanleiding van het onderzoek van RAAP (hieronder nader besproken) en zo ook verwerkt in het archeologiebeleid. De beleidsnota archeologie respectievelijk het bestemmingsplan gaat niet uit van terreinen waarvan de archeologische waarde daadwerkelijk is vastgesteld of al is aangetroffen, maar waarvan het op basis van archeologische gegevens en/of landschappelijke ligging en/of historische informatie de verwachting is dat hier archeologische waarden <i>kunnen</i> worden aangetroffen. Immers zoals opgemerkt dient de gemeenteraad niet alleen met aanwezige maar ook met te verwachten archeologie rekening te houden. Met deze kennis is het mogelijk een afgewogen keuze te maken voor toekomstige ontwikkelingen. Of daadwerkelijk archeologische waarden aanwezig zijn en de archeologische waarde (voor delen van het) terrein behouden moet blijven, zal uit onderzoek bij de vergunningverlening en op basis van een	-

		concreet plan moeten blijken. Deze systematiek is algemeen gangbaar binnen Nederland en wordt ook al in de recente planologische regimes binnen gemeente Brummen conform de beleidsnota zo reeds toegepast.	
E	Indiener geeft aan dat de hoogte van het terrein geen archeologische achtergrond heeft en geeft tevens aan, dat het terrein historisch gezien van recente datum is. De eerste versie van het AHN (AHN1) dateert uit 1996-2003.	Het terrein Hoog-Kraaiennest is historisch gezien niet van recente datum. Het terrein dat de archeologische waarde heeft, is begrensd op basis van het Kadastraal Minuut plan van 1811-1832 en de Veldminuut van de Topografisch Militaire Kaart. Deze bronnen zijn georeferereerd overgenomen in HisGIS (Historisch Geografisch Informatie Systeem) Gelderland. Begrensd zijn het huis met erf (grijs) en bijhorende tuin (paars), bouwland (beige) en bos / geriefhout (donkergroen): Het perceel (maar dan kleiner) staat ook op de Rivierenkaart (1^e herziening serie 3 (Brummen)) uit 1877-1908: Het erf is niet ingetekend op de Hottingerkaart van circa 1775 en dus mogelijk ontstaan in het 3^e kwart van de 18^e eeuw of vroege 19^e eeuw. Daarmee achten wij de historische achtergrond	-

		van dit terrein voldoende onderbouwd in het kader van het paraplubestemmingsplan archeologie. De Nieuwe Tijd – de periode waarin het erf Hoog-Kraaiennest tot stand is gekomen – is een archeologische periode die van belang wordt geacht voor een beter begrip van onze historie. Daarnaast is er ook nog steeds een gereede kans dat er zich archeologische resten uit eerdere perioden in de bodem van het terrein bevinden. Immers als naar de verdere verwachte opbouw van de bodem wordt gekeken mogen ook nog andere archeologisch relevante bodemlagen worden verwacht, zoals de top van de Formatie van Boxtel (dekzand) en de Formatie van Kreftenheye (rivierafzettingen). Ook hier is weer sprake van een verwachting die uit nader onderzoek bij de vergunningverlening en op basis van een concreet plan zal moeten blijken Het ophogingspakket ter hoogte van dit erf dat zichtbaar was op het AHN1 (Actueel Hoogtebestand Nederland, versie 1) is ter referentie gebruikt ten tijde van de totstandkoming van RAAP-Rapport 2119, maar heeft bij de bepaling van de waarde geen doorslaggevende betekenis gehad. Anderzijds is het aanhalen hiervan op zich geen argument voor het verlagen van de historische en archeologische waarde, juist integendeel; deze ophoging kan helpen bij het beschermen van te verwachten archeologie. Bijkomende voordeel voor indiener kan zijn dat, mits goed onderbouwd, uitgaand van een opgehoogd maaiveld dieper de grond kan worden verstoord alvorens archeologische waarden in het geding zijn. Echter zoals eerder aangehaald hebben wij redenen gezien om tot een lagere waardering te komen.	
F	Vanaf 1978 hebben ophogingen op het desbetreffende terrein plaatsgevonden. In dat jaar is tevens een permanente vergunning verleend voor een hoogwatervrije ophoging. In hetzelfde jaar is ook de voormalige melkveestal met kelders gerealiseerd. Uitkomende en aangevoerde grond is gebruikt om het terrein op te hogen. Later volgde de voormalige jongveestal, werktuigenberging en vervanging van delen van de woning. De conclusie voor wat betreft mogelijke archeologische waarden die	In de zienswijze wordt aangegeven dat over het hele perceel tenminste 60 cm grond is opgebracht. Zoals aangegeven kan het opbrengen van een dergelijke grondlaag juist een beschermende werking hebben voor mogelijk aanwezige archeologie – zeker daar waar het perioden voorafgaand aan de Nieuwe Tijd betreft – en is op zichzelf dus geen reden om de archeologische waarde in het kader van het paraplubestemmingsplan naar beneden bij te stellen, integendeel. De ophogingen zijn zichtbaar op de vigerende versie van het Actueel Hoogtebestand Nederland, AHN3. Omdat deze overeenkomen met de ligging van Hoog-Kraaiennest en, zoals hierboven uiteengezet, van de ophoging een beschermende werking uitgaat vormen zij een extra, zij het niet doorslaggevend argument voor de begrenzing van het terrein met de archeologische waarde.	-

	getrokken zijn, is volgens de indiener niet gerechtvaardigd.	 De informatie, die door indiener bij de zienswijze is verstrekt is helaas onvoldoende om nu al de AWG-status voor het hele perceel te schrappen. Uit deze informatie blijkt niet dat het hele perceel bebouwd is geweest waarbij bijvoorbeeld een onderkeldering alle archeologisch relevante niveaus heeft geraakt, noch dat de gefotografeerde vergravingen uit 2016 alle archeologisch relevante niveaus hebben geraakt. Wel hebben de combinatie van de verstoringen en ophogingen voor een andere waardering gezorgd. Verder moet per concrete aanvraag worden gezien wat de invloed van bouw-, sloop- en graafwerkzaamheden in het (recente) verleden op de archeologische waarden is. Bijvoorbeeld artikel 4.2.7 onder a geeft hier de mogelijkheid toe. Mocht een aangeleverde informatie ook bij dat concrete bouwplan onvoldoende zijn kunnen eventuele verstoringen van de (verwachte) archeologische waarden enkel worden vastgesteld middels archeologisch veldonderzoek ter plaatse.	
G	Het selectiebesluit is volgens de indiener onvoldoende gemotiveerd voor de locatie van de Bronkhorsterweg 20 in Brummen. Indiener verwijst naar het RAAP rapport waaruit kan worden opgemaakt dat er geen waarden zijn aangetroffen op de desbetreffende locatie. Indiener is dan ook van mening dat enkel een hypothetische veronderstelling de basis voor de selectie vormt.	Op het terrein aan de Bronkhorsterweg 20 is vooralsnog geen archeologisch vooronderzoek uitgevoerd, waarin de archeologische waarde van het terrein in die zin is vastgesteld. Derhalve is ook geen sprake van een selectiebesluit, want daarvoor is een rapportage van archeologisch onderzoek op perceels- of ingreepniveau benodigd. Tot nu toe spreken we dus van een aanduiding met een (verwachtings)waarde, tot stand gekomen op basis van historisch bronmateriaal (kaarten). De afweging tot het wel of niet uitvoeren van dergelijk onderzoek vindt pas plaats indien een omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Zoals hierboven benoemd zijn er mogelijkheden om hiervan goed onderbouwd van af te zien. Ter duiding van deze mogelijkheid is door de regio-archeoloog in samenspraak met de gemeente Brummen een handelingskader opgesteld (bijlage 2) wat ook als bijlage bij het bestemmingsplan is opgenomen. Mocht vrijgave van dat deel van het perceel waar de aangevraagde activiteit gepland is, zonder nader onderzoek op voorhand niet mogelijk zijn, zal op basis van het dan uit te	-

		voeren archeologische bureau- en inventariserend booronderzoek een selectiebesluit worden genomen. In dat selectiebesluit kan archeologisch vervolgonderzoek worden opgelegd, maar kan ook alsnog vrijgave plaatsvinden. Het RAAP-Rapport 2119 is geen archeologisch vooronderzoek, in de zin van een onderbouwing voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen op perceels- of ingreepniveau. Het is bedoeld ter onderbouwing van het Brummens archeologiebeleid en, in het verlengde daarvan, van het paraplubestemmingsplan archeologie. Het is dan ook onvoldoende om op basis van het RAAP-rapport te constateren dat er ter plaatse geen waarden zijn aangetroffen. Het RAAP-Rapport 2119 biedt inzicht in de archeologische verwachtingen en waarden zoals deze bij de totstandkoming van dat rapport bekend waren, dan wel konden worden geëxtrapoleerd. In het kader van dit bestemmingsplan, dat het gehele grondgebied van de gemeente dekt, wordt het detailniveau van de archeologische beleidskaart als toereikend geacht voor het bepalen van de archeologische verwachtingswaarden. Ook dit is een gangbare en algemeen aanvaarde werkwijze bij het vastleggen van (verwachte) archeologische waarden.	
H	De regels zijn volgens de indiener op een aantal punten strijdig met de watervergunning.	Het stellen van regels in het kader van een goede ruimtelijke ordening heeft een andere doelstelling dan de waterveiligheid. Het vaststellen van dit bestemmingsplan staat dan ook los van het verstrekken van een watervergunning. Het is een misvatting dat deze regels elkaar uitsluiten. Het is juist zo dat aan beide moet worden voldaan, wat kan betekenen dat voor de ene regeling extra inspanning moet worden gepleegd, bijvoorbeeld in de vorm van een archeologisch onderzoek. In dezelfde lijn is het zo dat het vaak niet voldoende is om alleen een melding bij het waterschap te doen op het moment dat een keerwand of steiger wordt gebouwd, maar ook alsnog een vergunning moet worden verleend door de gemeente voor het bouwen of aanleggen van een werk. Overigens is waterveiligheid in relatie tot de omvang van de versterking wel een af te wegen belang bij het voorschrijven van enig onderzoek.	-
I	De beperkingen volgens het paraplubestemmingsplan archeologie zijn in hoogte, diepte en oppervlakte zijn derhalve niet gerechtvaardigd en leveren een onredelijke beperking op aan het gebruik en eigendom.	Zoals aangegeven, is de gemeenteraad wettelijk verplicht rekening te houden met de in de grond aanwezig <i>dan wel te verwachten</i> archeologische waarden bij het vaststellen van een bestemmingsplan. Er is geen sprake van een onredelijke beperking van het gebruik en eigendom; dit recht kan immers ten volle worden uitgeoefend, rekening houdend met (te verwachten) archeologische waarden. Wel hebben wij gelet op een aantal zienswijzen nogmaals naar de diepte van toegestane	De vrijstellingsdiepte van 30 centimeter wordt in het bestemmingsplan gewijzigd naar 40 centimeter. De toelichting wordt hierop aangepast. Deze aanpassing is van toepassing op alle artikelen waar

		vergravingen gemeten vanaf peil gekeken. Hierbij zijn wij tot de conclusie gekomen dat normaal dagelijks gebruik van gronden vaak toch verder reikt dan 30 cm, maar de 40 cm niet overschrijdt. Daarom hebben wij, gelet op de toename van groter landbouwmaterieel, de afweging gemaakt dat zeker voor aanlegactiviteiten geldt dat een vrijstellingsdiepte van 40 cm ervoor zorgt dat het normaal onderhoud niet onnodig wordt verzwaard door archeologie. Vice versa doet een vrijstellingsdiepte van 40 cm ook geen afbreuk aan de bescherming van het archeologisch bodemarchief. In die lijn hebben wij tevens gemeend ook voor bouwen de vrijstellingsdiepte naar 40 cm, om hiermee de systematiek gelijk te schakelen. Tot slot hebben wij ook in de opzet van de artikelen voor bouwen en aanleggen de systematiek gelijk gezet om zo een eenduidige en heldere regeling te treffen. In dit concrete geval heeft tevens een aanpassing van de waarde plaatsgevonden.	eerst de diepte van 30 cm werd genoemd.
J	Indiener geeft aan dat de beantwoording in punt 6 van de brief U14.04668 niet strookt met het bepaalde in het (ontwerp) paraplubestemmingsplan Archeologie. Het bepaalde in het paraplubestemmingsplan is strijdig met de toezegging in de brief van 25 augustus 2014 en de bedoeling om verstoring te voorkomen.	Indiener verwijst naar een brief die is opgesteld naar aanleiding van de beantwoording van zienswijzen op de reactienota van de beleidsnota 'archeologie'. Voor het overzicht is hieronder de letterlijke tekst onder punt 6 met reactie opgenomen: <i>6. Opmerking</i> <i>U geeft aan dat u onderzoeken heeft, waaruit blijkt dat de grond onder een schuur op uw terrein verstoord is door de aanwezigheid van een kelder en vindt dat daarom de aanduiding "hoge waarde" van de kaart verwijderd moet worden.</i> <i>Reactie</i> <i>Aanvullend op de beantwoording van punt 17 in de zienswijzenota kan nog worden aangegeven dat in de praktijk, op het moment dat er een specifieke situatie aan de orde is (bijvoorbeeld een concrete aanvraag wordt ingediend) beoordeeld wordt of er onderzoek nodig is. Dit heeft als achterliggende reden dat niet altijd op exact dezelfde plaats of met exact dezelfde afmetingen zal worden teruggebouwd, waardoor er toch mogelijk nog onderzoek moet worden uitgevoerd.</i> In zijn huidige zienswijze geeft indiener aan dat de reactie hierboven door de gemeente niet kan worden nagekomen omdat het (ontwerp) bestemmingsplan ten allen tijde een archeologisch onderzoek verplicht bij bodemingrepen die de geboden ruimte overschrijden. Als hoofdregel is dit inderdaad juist. Echter, zoals hierboven al meermaals is aangegeven, kennen de verschillende artikelen naast deze hoofdregel de uitzondering zoals deze	-

		is omschreven in bijvoorbeeld art 4.2.7 onder a.	
1.1	Indiener 1 – aanvulling op D294794		
A	Indiener levert een nadere onderbouwing over de in het verleden plaatsgevonden vergravingen en ophogingen op het desbetreffende terrein en verwijst daarbij naar diverse kaarten en fotomateriaal.	De nader ingediende stukken zijn in overleg met de regioarcheoloog beoordeeld. Ook zijn de regioarcheoloog en een ambtenaar van de gemeente, mede op uitnodiging van indiener en naar aanleiding van een gesprek met de wethouder op 12 maart 2020, ter plaatse bij indiener op locatie geweest. Dit bezoek heeft op 3 juni 2020 plaatsgevonden. Een en ander heeft tot de conclusie geleid dat de verwachting, die is toegekend aan het perceel, moet worden aangepast. Het is ongetwijfeld juist dat enige bodemroering op het perceel heeft plaatsgevonden. Alleen kunnen wij op dit moment de conclusie van indiener niet volgen dat eventueel aanwezige archeologische resten volledig verdwenen zijn. Derhalve is gekozen voor een afwaardering van de waarde maar niet het volledig schrappen. Voor het overige geldt dat bij een concreet verzoek op basis van bijvoorbeeld art 4.2.7 in overleg met de regioarcheoloog wordt beoordeeld of en zo ja in welke mate archeologisch onderzoek nodig is.	-
B	Indiener vraagt aan de gemeente waarom zij met de archeologische dubbelbestemming zoveel onnodige beperkingen van het grondgebruik wil nastreven.	Het grondgebruik aan zich wordt door het beleid niet beperkt maar, indien nodig, zal op het gebied van archeologie eerst verantwoording moeten worden afgelegd. Uiteindelijk zal archeologie, na eventueel onderzoek, niet aan het grondgebruik in de weg hoeven te staan.	-
C	Daarnaast vraagt de indiener aan de gemeente waarom zij zoveel onnodig onderzoek wil laten plaatsvinden gelet op het lage slagingspercentage (van 2%, blijkt uit resultaat onderzoek).	Het gemeentelijke archeologiebeleid is niet gericht op het uitvoeren van meer onderzoek, maar is juist bedoeld om een afgewogen keuze te maken ten aanzien van de gebieden waar extra aandacht voor archeologie noodzakelijk is. Het vaststellen van dit bestemmingsplan betekent niet per definitie dat ook daadwerkelijk meer onderzoek uitgevoerd zal moeten worden, c.q. elke voorgenomen grondroering op het perceel van indiener moet leiden tot een (veld)onderzoek. Ook in de huidige situatie gelden al wettelijke verplichtingen voor te verwachten archeologische waarden en wordt bij aanvragen om omgevingsvergunning getoetst aan archeologische verwachtingswaarden zoals opgenomen in de beleidsnota en andere bestemmingsplannen. Hierbij wijzen wij op artikel 9.1 Erfgoedwet jo 38a Monumentenwet. Op basis daarvan heeft de raad het beleid vastgesteld mede om te voorkomen dat voor het hele grondgebied onder andere het artikel 41a gaat gelden op grond waarvan archeologie gaat spelen bij elke verstoring groter dan 100m². Juist met het	-

		beleid en de vertaling in dit bestemmingsplan geeft de gemeente Brummen een invulling aan archeologie die recht doet aan de verwachtingswaarden en vastgestelde vindplaatsen. De beleidsnota is verder niet gericht op een slagingspercentage. Met de archeologische beleidskaart zijn slechts gebieden in beeld gebracht waar het, op basis van archeologische gegevens en/of landschappelijke ligging en/of historische informatie, de verwachting is dat hier archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Of daadwerkelijk archeologische waarden aanwezig zijn, zal, op basis van een concreet plan uitgevoerd onderzoek, dan wel daaraan voorafgaand aangeleverde bestaande gegevens moeten blijken. Het slagingspercentage is daarbij niet relevant.	
D	Indiener vraagt aan de gemeente waarom zij haar burgers in de gemeente overvalt met een paraplu bestemmingsplan waarop locaties met de hoogst mogelijke archeologische waarde zijn toegekend waarvan de regioarcheoloog geen nadere verklaring kan afgeven. En voor zover er een verklaring is, is die zo algemeen, niet onderbouwd en op punten zelfs onjuist.	Wij volgen indiener niet in zijn stelling dat de gemeente haar burgers met een bestemmingsplan overvalt. Sinds de vaststelling van de beleidsnota Archeologie (vastgesteld 2014) is bekend dat er een doorvertaling naar een bestemmingsplan zal komen. De gemeente is tot deze borging gelet op artikel 38a Monumenten wet (via overgangsrecht onderdeel van de Erfgoedwet onder Artikel 9.1 lid 1 sub a aldaar) zelfs wettelijk verplicht. Het paraplubestemmingsplan archeologie dat nu voorligt betreft dan ook een beleidsneutrale vertaling van de beleidsnota Archeologie (2014) naar een bestemmingsplan. Voor de afwegingen omtrent de toegekende archeologische verwachtingswaarde verwijzen wij naar de afwegingen hiervoor. Hierbij onderkennen wij dat naar aanleiding van de zienswijzen van indiener 1 een herwaardering heeft kunnen plaats vinden.	-
E	Indiener vraagt aan de gemeente waarom de eigenaren van geselecteerde locaties met een AWG 1/2 classificatie voor of na het vaststellen van het archeologiebeleid in 2014 niet individueel op de hoogte zijn gesteld van deze classificatie.	De gemeente is daar niet toe verplicht. Los daarvan is bovendien ondoenlijk om per locatie met een AWG 1/2-aanduiding of elders vast te stellen wie de desbetreffende belanghebbenden van de locatie zijn. Juist voor dergelijke beleidsuitspraken of planprocedures, die veel eigenaren of belanghebbenden kunnen betreffen heeft de wetgever bijvoorbeeld de mogelijkheid van de zienswijzenprocedure in de wet opgenomen. Daarnaast kan voor elke locatie in de gemeente iemand een belang hebben om een zienswijze in te dienen, ook voor andere classificaties die zijn aangehouden. In het beleid zijn de verwachtingswaarden vastgelegd. Indiener heeft ook toen, voorafgaand aan de vaststelling van dat beleid een zienswijze ingediend en het vastgestelde beleid is op de gebruikelijke wijze gepubliceerd. Ook het ontwerpbestemmingsplan is op gebruikelijke wijze gepubliceerd. Ook hiervan heeft indiener tijdig kennis kunnen nemen,	

		getuige de ingediende zienswijze.	
2	Indiener 2 – D295166		
A	Indiener constateert dat diverse gebruikelijke agrarische werkzaamheden vergunning plichtig zijn geworden. Zo is een omgevingsvergunningstelsel opgenomen voor werkzaamheden waaronder het frezen en scheuren van grasland. Daarnaast is opgenomen dat omgevingsvergunning nodig is voor werken en/of werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud en het normale agrarische gebruik. Dit kan volgens de indiener leiden tot onduidelijkheid waarbij onnodig vertraging in de noodzakelijk te verrichten agrarische werkzaamheden kan ontstaan. De indiener vreest daarmee dat bij een agrarisch bedrijf behorende werkzaamheden onvoldoende zijn vrijgesteld van de vergunningplicht. Indiener is in dit verband dan ook van mening dat er geen zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden.	De gemeente heeft naar aanleiding van de zienswijze gezien hoe in omliggende gemeentes met het scheuren en frezen van grasland wordt omgegaan en of scheuren en frezen van grasland leidt tot diepere grondroering dan overige agrarische werkzaamheden. Scheuren en frezen van grasland hoeft de diepte van 30 centimeter in de meeste gevallen niet te overschrijden. Daarnaast wordt scheuren en frezen van grasland in veel gemeentes niet (meer) als een aparte vergunningsplichtige grond gezien. Gelet hierop is de gemeente bereid om aan de zienswijze tegemoet te komen en scheuren en frezen van grasland niet als separate vergunningplichtige activiteit te zien. Daarbij dient wel te worden vermeld dat graslandscheuren volgens het huidige planologische regime ook al een vergunningsplichtige activiteit betreft. Gelet op de praktijk en het materieel van tegenwoordig kan het echter wel incidenteel voorkomen dat voor gebruikelijke agrarische werkzaamheden op 40 cm diepte in de grond wordt geroerd. Daarom heeft de gemeente de afweging gemaakt om de regeling hierop aan te passen voor 'aanlegactiviteiten'. Ter harmonisering van de regeling wordt eenzelfde diepte aangehouden voor bouwen. Verder is ook de redactie van de artikelliden op elkaar afgestemd.	Er wordt aangesloten bij de systematiek die omliggende gemeentes ook hanteren. In de regels zal hiervoor artikel 8.3.1. onder h worden geschrapt. Dit is tevens van toepassing op artikel 4.3.1 onder h, 5.3.1 onder h, 6.3.1 onder h, 7.3.1 onder h en 8.3.1 onder h. Daarnaast wordt de diepte voor het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage op een grotere diepte dan 30 cm aangepast naar 40 cm. Dit geldt ook voor het bouwen. De toelichting wordt hierop aangepast. Deze aanpassing wordt in alle artikelen waar eerst de maat van 30 cm wordt genoemd genoemd doorgevoerd.
B	Indiener geeft daarnaast aan dat het bekend moge zijn dat op de agrarische percelen ten behoeve van de bewerkbaarheid van de agrarische percelen in de loop van de vele jaren diepe grondwerkzaamheden hebben plaatsgevonden waardoor eventuele archeologische waarden al verstoord zijn.	Zie reactie op zienswijze 1.1 A Het is ongetwijfeld juist dat enige bodemroering op dergelijke percelen heeft plaatsgevonden, alleen kunnen wij op dit moment de conclusie van indiener niet volgen dat alle eventueel aanwezige archeologische resten volledig verstoord zijn. Wat rest is dat, bij een concreet verzoek, op basis van bijvoorbeeld art 4.2.7 in overleg met de regioarcheoloog wordt beoordeeld of en zo ja in welke mate archeologisch onderzoek nodig is.	-
C	In aanvulling op de vorige reactie is het volgens de indiener wenselijk om de normale agrarische	De gemeente ziet geen aanleiding om de regeling aan te passen zodat bodemingrepen, normale agrarische werkzaamheden of werkzaamheden die betrekking hebben op het normale beheer en	Zie aanpassing na aanleiding van zienswijze onder 2A.

	werkzaamheden of werkzaamheden die het normale beheer en onderhoud betreffen en die betrekking hebben op bodemingrepen die niet dieper zijn dan 50 cm uit te zonderen van de vergunningplicht. Volgens de indiener is de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen diepte van 30 cm ontoereikend. Ook het frezen en scheuren van grasland moet worden uitgezonderd van de vergunningplicht.	onderhoud, die niet dieper zijn dan 50 cm van de vergunningplicht, worden uitgezonderd. Gelet op de agrarische bedrijfsvoering en het steeds groter wordende landbouwmaterieel kan het incidenteel voorkomen dat ook bij gebruikelijke agrarische werkzaamheden al dieper dan 30 centimeter de grond wordt geroerd. De gemeente heeft hierop de afweging gemaakt om de regeling aan te passen de vrijstellingsdiepte te vergroten naar 40 centimeter.	
3.	Indiener 3 – D294357		
A	Indiener geeft aan dat de als 'archeologie waardevol' bestemde strook langs de buitengracht van De Gelderse Toren niet als dusdanig op de RAAP kaart is aangegeven. Ook zijn de indiener geen omstandigheden bekend waarom die strook juist daar zou moeten liggen en waarde de gegeven afmetingen aan zijn ontleend.	De Gelderse Toren is een AMK-terrein (nummer 13180, terrein van hoge archeologische waarde) en staat op de landelijke Archeologische Monumentenkaart, zoals opgenomen in de nationale database ARCHIS. Rondom de AMK-terreinen, is op de gemeentelijke beleidskaart en daarmee ook de verbeelding behorende bij het paraplubestemmingsplan archeologie een bufferzone opgenomen. Het geval wil dat De Gelderse Toren zelf, d.w.z. het AMK-terrein in kwestie, voor het grootste gedeelte binnen de gemeente Rheden ligt en derhalve nauwelijks is afgebeeld op de beleidskaart en de verbeelding bij het bestemmingsplan van de gemeente Brummen; slechts een kleine strook van het landgoed ligt op het grondgebied van de gemeente Brummen. De gemeente Rheden heeft net als de gemeente Brummen ook om het AMK-terrein gronden aangewezen met de hoogste archeologische waarde. De reden hiervan is dat de historie zich nu eenmaal niet alleen tot een AMK-terrein beperkt, maar zich ook daaromheen afspeelt. Vandaar dat wij in Brummen een bufferzone hebben aangewezen. Dientengevolge is voornamelijk de bufferzone rondom het AMK-terrein zichtbaar. Deze bufferzone dient voor de regioarcheoloog voornamelijk tot signaalfunctie bij de afweging of een verstoring een archeologisch bureau- en booronderzoek rechtvaardigt. Dit zal verder ook afhangen van de omvang van de verstoring en de te verwachten relatie met het AMK terrein. Deze afweging kan worden gemaakt vooraf aan de aanvraag en het opgestelde handelingskader zal hiervoor als basis dienen. Conform de beleidsnota archeologie dient de	De buffer van 50 m op de verbeelding wordt aangepast naar de bedoelde 25 m.

		buffer rondom AMK-terreinen 25 m te bedragen. Echter, abusievelijk is deze op de beleidskaart en daarmee ook de verbeelding behorende bij het paraplubestemmingsplan verworden tot 50 m. Dit zal worden aangepast in de verbeelding en te zijner tijd ook op de beleidskaart tijdens toekomstige actualisatie.	
B	Volgens de indiener zijn onderzoeken gemist (bijv. in plangebied Dijkverlegging Cortenoever). De indiener verneemt graag welke nieuwe archeologische inzichten zijn ontstaan sinds de vaststelling van het bestemmingsplan Dijkverlegging Cortenoever (vastgesteld 30 mei 2013) en de daarbij behorende kaartlaag archeologie.	De voorbereiding voor het bestemmingsplan 'Dijkverlegging Cortenoever' (2013) en de beleidsnota Archeologie (2014) zijn ongeveer gelijktijdig van start gegaan. De beleidsnota is echter pas ongeveer een jaar nadat het bestemmingsplan 'Dijkverlegging Cortenoever' is vastgesteld, in werking getreden. De onderzoeken die voor het bestemmingsplan Dijkverlegging Cortenoever zijn uitgevoerd zijn in het voorliggende paraplubestemmingsplan Archeologie abusievelijk niet meegenomen. Het paraplubestemmingsplan Archeologie wordt op dit punt dan ook aangepast.	Het paraplubestemmingsplan wordt ten aanzien van de verbeelding aangepast.
C	Indiener geeft aan dat de RAAP-kaart niet de uitgebreide aftiggelingswerkzaamheden in de uiterwaarden, ten noorden van De Gelderse Toren, vermeldt. Indiener concludeert derhalve dat RAAP haar onderzoek heeft uitgevoerd op basis van een topografische kaart uit ca. 1910, waardoor de periode 1910 – 1950 ontbreekt (zoals gegraven kleiputten). Ook zijn de aftiggelingswerken gevolgd door hercultivatie gemist en dus zijn ook niet zichtbaar op de kaart. De gemeente wordt verzocht om het gehele afgetiggele gebied De Schans uit de verwachtingenkaart te verwijderen.	Het is bekend dat de Grote of Brummense Schans bij Leuvenheim is verdwenen als gevolg van de kleiwinning door Steenfabriek De Schans N.V. Desalniettemin blijft het een bekende historische locatie, waarvan zich nog sporen in de bodem kunnen bevinden. De grote ontgravingen zoals deze op de topografische kaart van 1918 zichtbaar zijn, zijn reeds vrijgegeven op de beleidskaart en in het paraplubestemmingsplan archeologie. Latere aftiggelingswerkzaamheden, voor zover deze niet zichtbaar zijn op (historische) topografische kaarten, zijn inderdaad niet meegenomen in de inventarisatie voor RAAP-Rapport 2119. De eventuele impact van het aftiggelen op de bodem en eventueel daarin aanwezige archeologische resten kan echter niet zonder archeologisch onderzoek op perceelsniveau worden vastgesteld. Derhalve blijft een archeologische verwachting gerechtvaardigd en gehandhaafd. Wel kan onder gebruikmaking van bijvoorbeeld artikel 4.2.7 van het paraplubestemmingsplan bij een concreet plan worden beoordeeld in hoeverre de ingreep van deze ontwikkeling de eventueel reeds aanwezige storing overschrijdt en hoe deze geduid moet worden.	-
D	De verboden op: 1. Frezen en scheuren van grasland en; 2. Aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd en; 3. Indrijven van voorwerpen en; 4. Het aanbrengen of verwijderen van	Zie ook reactie op zienswijze en aanpassing onder 2A. Voor het aanbrengen van beplanting geldt dat het aan te leggen plantvak maatgevend is voor de beoordeling of de vrijstellingsdiepte c.q. bijbehorende oppervlakte.	Zie aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.

	diepwortelende beplanting worden door de indiener aangemerkt als excessieve aantastingen van het eigendomsrecht die niet gerechtvaardigd worden door de te beschermen archeologische belangen. Indiener ziet deze werkzaamheden dan ook graag benoemd als normale werkzaamheden die voortvloeien uit de onder deze grondstukken gelegen hoofdbestemmingen.		
E	Indiener is van mening dat de planregels in algemene zin niet duidelijk maken wat onder 'normaal' beheer en onderhoud verstaan moet worden. Evenmin wordt beschreven wat onder 'scheuren' van grasland verstaan wordt.	Zie ook reactie op zienswijze en aanpassing onder 2A.	Zie aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.
F	Het landgoed wenst geen scheurverbod omdat zij kans lopen tegen het scheurverbod /vergunningplicht aan te lopen.	Zie ook reactie op zienswijze en aanpassing onder 2A.	Zie ook aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.
G	Voor de indiener is het niet duidelijk welk archeologisch belang met het scheurverbod gediend wordt (ander dan ploegen) en waarom de grens van 30cm voor de overige werkzaamheden gekozen is. De indiener verwijst daarbij naar een praktijkonderzoek uit 2014 van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, uitgevoerd door Wageningen UR en citeert relevante delen daaruit.	Zie ook reactie op zienswijze en aanpassing onder 2A.	Zie ook aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.
H	De indiener verzoekt de gemeente in het kader van de inwinning van feiten en afweging van de betrokken en te beschermen belangen, te inventariseren welke delen van het plangebied ontgonnen heide of (voormalig) maisland betreffen en daar de grens voor	Het inventariseren van welke delen van het plangebied ontgonnen heide of (ontgonnen) maisland betreffen is ondoenlijk en is niet benodigd om te onderbouwen wat het parapluplan archeologie beoogt te bewerkstelligen: Het parapluplan archeologie is een beleidsneutrale vertaling van het archeologiebeleid, waarbij op basis van archeologische gegevens en/of landschappelijke ligging en/of historische informatie wordt aangegeven, waar dat het de verwachting is dat hier archeologische waarden	-

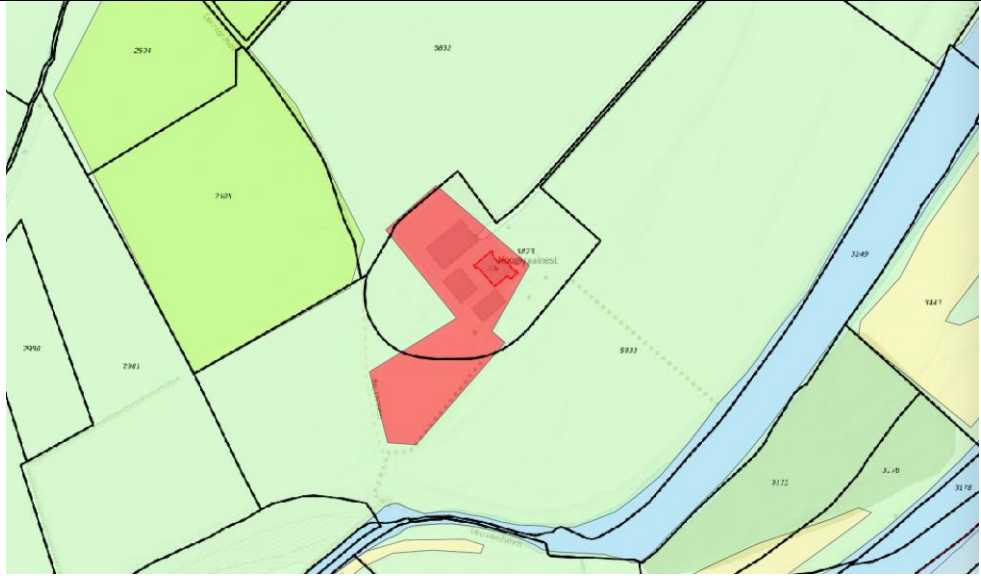
	vergunningsvrije bewerkingen op 50cm onder het maaiveld te leggen. Veel andere gemeenten hanteren bij lagere archeologische verwachtingswaarden dezelfde grens.	aanwezig <i>kunnen</i> worden aangetroffen. De invloed van ontgonnen heide of (ontgonnen) maisland kan enkel worden vastgesteld middels archeologisch veldonderzoek ter plaatse, welke bij een concrete ontwikkeling kan worden uitgevoerd. Daarnaast kan ook niet worden gesteld dat enkel het voorkomen van maisland op gronden aantoont dat de gehele grond geroerd zal zijn. Het is bekend dat andere gemeenten andere plansystematieken hanteren. Er zijn echter ook diverse gemeenten die dezelfde lijn hanteren als in het voorliggende parapluplan. De gemeente Brummen heeft in dit geval een afweging gemaakt en voor deze specifieke plansystematiek gekozen omdat deze naar onze mening het beste recht doet aan de verwachtingswaarde in relatie tot het normaal gebruik. Bij 50 cm heeft men echter een gerede kans om archeologie te raken, omdat dergelijke dikke bouwvoren bijna alleen gevonden worden waar een laatmiddeleeuws plaggende of een recente ophoging aanwezig zijn. Hiervan is binnen de gemeente Brummen gezien de variatie in bodemopbouw niet in voldoende mate sprake dat het verantwoord is om tot een algehele vrijstellingsdiepte van 50 cm te besluiten. Voor vergunningsvrije bewerkingen in de grond op 50 cm ziet de gemeente echter geen aanleiding om de plansystematiek en daarmee de regels voor het voorliggende parapluplan aan te passen.	
I	Indiener verzoekt het scheurverbod uit de dubbelbestemming te verwijderen, of ten minste te voorzien van de benodigde uitzonderingen voor vergunningplicht voor zover het scheuren dient ter herstel van schade aan het grasgewas na ganzenvaat of droogte, tijdelijke vruchtwisseling/verhoging van het humusgehalte in de grond.	Zie ook reactie op zienswijze en aanpassing onder 2A.	Zie ook aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.
J	Met de nu voorliggende planregels, waarbij voor het gehele grondgebied een maximale bewerkingsdiepte van 30cm is gekozen, wordt te gemakkelijk voorbij gegaan aan mogelijke planschaderisico's. Verwezen wordt naar landbouwmachines van in Brummen gevestigde agrariërs die (nu zonder vergunning op het	De voorliggende regeling van het parapluplan-archeologie voorziet in een onderzoeksverplichting die geldt bij bodemingrepen dieper dan 30 cm. Zoals al in vorige reacties op zienswijzen genoemd, wordt de regeling aangepast naar 40cm voor gebruikelijke agrarische werkzaamheden en komt de onderzoeksverplichting voor het scheuren en frezen van grasland te vervallen. Zie ook reactie op zienswijze onder 2A. Ter uitvoering van wetgeving worden met dit bestemmingsplan archeologische verwachtingen	Zie ook aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.

	perceelniveau) niet meer kunnen worden ingezet en het gebiedsdekkende verbod op het scheuren van grasland waardoor graslandherstel niet meer goed mogelijk is.	en (verwachtings)waarden beschermd, waarbij een afweging is gemaakt tussen het belang van archeologie en de belangen van gebruikers. Met de regeling zoals hij nu in het bestemmingsplan zal worden opgenomen en de planschaderegeling die de wet kent, ligt het niet in de lijn der verwachting dat de vaststelling van het bestemmingsplan zal leiden tot planschade. Daar komt bij dat in veel onderliggende plannen ook al een aanlegvergunningstelsel ten behoeve van archeologie is opgenomen en ook op basis van wetgeving niet zondermeer archeologische waarden kunnen worden verstoord. Planschade is in deze ook geen planologische afwegingsgrond en derhalve niet relevant. Mocht indiener van mening zijn planschade te lijden, staat het hem vrij de daarvoor geëigende procedure te volgen.	
4.	Indiener 4 – D294354		
A	Indiener geeft aan dat de als 'archeologie waardevol' bestemde strook langs de buitengracht van De Gelderse Toren niet als dusdanig op de RAAP kaart is aangegeven. Ook zijn de indiener geen omstandigheden bekend waarom die strook juist daar zou moeten liggen en waarde de gegeven afmetingen aan zijn ontleend.	Zie reactie op zienswijze onder 3A.	-
B	Volgens de indiener zijn onderzoeken gemist (bijv. in plangebied Dijkverlegging Cortenoever). De indiener verneemt graag welke nieuwe archeologische inzichten zijn ontstaan sinds de vaststelling van het bestemmingsplan Dijkverlegging Cortenoever (vastgesteld 30 mei 2013) en de daarbij behorende kaartlaag archeologie.	Zie reactie op zienswijze onder 3B	Zie aanpassing n.a.v. zienswijze onder 3B.
C	De verboden op: 5. Frezen en scheuren van grasland en; 6. Aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd en; 7. Indrijven van voorwerpen en; 8. Het aanbrengen of verwijderen van	Zie reactie op zienswijze onder 2A en 3D.	-

	diepwortelende beplanting worden door de indiener aangemerkt als excessieve aantastingen van het eigendomsrecht die niet gerechtvaardigd worden door de te beschermen archeologische belangen. Indiener ziet deze werkzaamheden graag benoemd als normale werkzaamheden die voortvloeien uit de onder deze grondstukken gelegen hoofdbestemmingen.		
D	Indiener is van mening dat de planregels in algemene zin niet duidelijk maken wat onder 'normaal' beheer en onderhoud verstaan moet worden. Evenmin wordt beschreven wat onder 'scheuren' van grasland verstaan wordt.	Zie ook reactie op zienswijze en aanpassing onder 2A.	Zie aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.
E	Het landgoed wenst geen scheurverbod omdat zij kans lopen tegen het scheurverbod /vergunningplicht aan te lopen.	Zoals in de reactie op zienswijze 2A al is aangegeven zal het frezen en scheuren van grasland als vergunningplichtig komen te vervallen.	Zie ook aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.
F	Voor de indiener is het niet duidelijk welk archeologisch belang met het scheurverbod gediend wordt (ander dan ploegen) en waarom de grens van 30cm voor de overige werkzaamheden gekozen is. De indiener verwijst daarbij naar een praktijkonderzoek uit 2014 van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, uitgevoerd door Wageningen UR en citeert relevante delen daaruit.	Zoals aangegeven komt het 'scheurverbod' met de aanpassing, zoals vermeld in de reactie op de zienswijze onder 2A al wordt aangegeven, te vervallen.	Zie ook aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.
G	De indiener verzoekt de gemeente in het kader van de inwinning van feiten en afweging van de betrokken en te beschermen belangen, te inventariseren welke delen van het plangebied ontgonnen heide of (voormalig) maisland betreffen en daar de grens voor	Zie ook reactie op zienswijze en aanpassing onder 3H.	-

	vergunningsvrije bewerkingen op 50cm onder het maaiveld te leggen. Veel andere gemeenten hanteren bij lagere archeologische verwachtingswaarden dezelfde grens.		
H	Indiener verzoekt het scheurverbod uit de dubbelbestemming te verwijderen, of ten minste te voorzien van de benodigde uitzonderingen voor vergunningplicht voor zover het scheuren dient ter herstel van schade aan het grasgewas na ganzenvaat of droogte, tijdelijke vruchtwisseling/verhoging van het humusgehalte in de grond.	Zoals in de reactie op zienswijze 2A al is aangegeven komt het frezen en scheuren van grasland als vergunningplichtig te vervallen.	Zie ook aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.
I	Met de nu voorliggende planregels, waarbij voor het gehele grondgebied een maximale bewerkingsdiepte van 30cm is gekozen, wordt te gemakkelijk voorbij gegaan aan mogelijke planschaderisico's. Verwezen wordt naar landbouwmachines van in Brummen gevestigde agrariërs die (nu zonder vergunning op het perceelniveau) niet meer kunnen worden ingezet en het gebiedsdekkende verbod op het scheuren van grasland waardoor graslandherstel niet meer goed mogelijk is.	De voorliggende regeling van het parapluplan-archeologie voorziet in een onderzoeksverplichting die geldt bij bodemingrepen dieper dan 30 cm. Zoals al in vorige reacties op zienswijzen genoemd, wordt de regeling aangepast naar 40 cm voor gebruikelijke agrarische werkzaamheden en komt de onderzoeksverplichting voor het scheuren en frezen van grasland te vervallen tot bodemingrepen onder de 40 cm. Zie ook reactie op zienswijze onder 2A. Aangaande het aspect planschade verwijzen wij naar 3J.	Zie ook aanpassing n.a.v. zienswijze onder 2A.
	Bijlagen	1) Waarderingsadvies voor een passende aanduiding voor het terrein behorend bij Bronkhorsterweg 20 te Brummen; 2) Handelingskader archeologisch proces gemeente Brummen.	

MEMO		 Gemeente Brummen
Onderwerp	Waarderingsadvies voor een passende aanduiding voor het terrein behorend bij Bronkhorsterweg 20 te Brummen	
Aanleiding	Na de terinzagelegging van het paraplubestemmingsplan Archeologie zijn enkele zienswijzen hierop binnengekomen. Eén van de indieners (hierna te noemen indiener 1, gelijk als in de zienswijzennota) stelt dat de aanduiding van diens terrein, een historisch erf met naastgelegen gronden, als Archeologisch Waardevol Gebied 1 (AWG 1) tot gevolg heeft dat eventuele ontwikkelingen ter plaatse onmogelijk worden gemaakt en dat er in alle gevallen sprake is van een archeologische onderzoeksplicht. Deze memo beoogt om een beargumenteerd advies te geven over de mogelijke afwaardering van de AWG 1 aanduiding op het terrein van indiener 1, zoals te zien in figuur 1 in de Bijlage.	
Advies	Ten aanzien van het terrein van indiener 1 is een kritische beschouwing uitgevoerd, op basis van door indiener 1 aangeleverde documentatie (waaronder historisch kaartmateriaal en foto's van werkzaamheden op het terrein), een telefonisch overleg met indiener 1 en een overleg met locatiebezoek op het terrein van indiener 2. Het terrein in kwestie betreft een relatief geïsoleerd liggend erf in de uiterwaarden van de IJssel. Delen van het erf zijn in het verleden reeds opgehoogd met circa 60-90 cm en op basis van een watervergunning is indiener 1 in staat om ongelimiteerd (verder) op te hogen, in het kader van veiligheidsoverwegingen en beperking van overlast vanwege terugkerende rivierwaterproblematiek en bijbehorende overstromingen. Daarnaast zijn er enkele gebouwen aanwezig op het erf: een woonhuis uit 1870 en drie schuren uit respectievelijk 1979 (met een klein deel uit 1930), 1990 en 1993. Dat het erf Hoog Kraaiennest een historische locatie is, blijft een feit; het betreft een erf dat mogelijk zijn oorsprong in elk geval in de 18^e eeuw kent en dat vanaf de 19^e eeuw duidelijk op kaart vermeld staat (althoewel niet altijd even betrouwbaar afgebeeld). Het erf heeft in de loop van de 19^e en 20^e eeuw echter meerdere veranderingen meegemaakt ten aanzien van het aantal en de omvang van panden. Daarnaast hebben er meerdere ophogingen plaatsgevonden, alsmede vergravingen. De funderingen en onderkeldering van de bestaande panden zijn daarvan het meest belangrijk. De kans is zeer klein dat onder de bestaande opstallen nog archeologische resten <i>in situ</i> – d.w.z. ter plaatse intact – aanwezig zijn. Het is echter niet gezegd dat archeologische resten, of deze nu gerelateerd zijn aan het gebruik als erf in de Nieuwe Tijd of dat het gaat om ongerelateerde resten uit eerdere perioden, niet nog <i>in situ</i> aanwezig kunnen zijn buiten de bestaande panden. Daarbij is uit o.a. het veldbezoek wel gebleken dat de ophogingen en vergravingen die niet gerelateerd zijn aan de bouw van de bestaande panden mogelijk een nadelige invloed hebben gehad op de conservering van archeologische resten. Op basis van de beschouwing kan dan ook niet worden vastgesteld dat het gehele terrein met aanduiding AWG 1 is verstoord, maar wel dat er a) een zeer kleine kans is op de aanwezigheid van archeologische resten <i>in situ</i> onder de bestaande panden en dat b) buiten de bestaande gebouwen nog wel archeologische resten <i>in situ</i> te verwachten zijn. Hierop gelet kan dan ook onderbouwd worden overwogen om de aanduiding AWG 1 een stap te verlagen naar AWG 2. Deze categorie is voorbehouden aan zones met een zeer hoge archeologische (verwachtings)waarde: historische kernen, verhoogde huisplaatsen, landschapselementen en archeologische vindplaatsen. Het terrein van indiener 1 valt als historisch erf zeker hieronder te rekenen. De crux is wel dat het terrein gezien diens voorkomen in historische bronnen als erf nog altijd een archeologische waarde heeft en dus een AWG-aanduiding moet behouden. Verdere afwaardering is niet aan de orde: verwachtingszones met een AV-aanduiding op de beleidskaart worden enkel en alleen bepaald op basis van de geschiktheid van het landschap voor bewoning of ander gebruik in het verleden. Dit	

MEMO		 Gemeente Brummen
Onderwerp	Waarderingsadvies voor een passende aanduiding voor het terrein behorend bij Bronkhorsterweg 20 te Brummen	
	is hier niet het geval. Ik adviseer dan ook om de AWG 1 aanduiding van het terrein aan de Bronkhorsterweg 20 te Brummen af te waarderen naar een AWG 2-aanduiding en daarmee de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie waardevol' in het paraplubestemmingsplan Archeologie voor het terrein van indiener 1 af te waarderen naar 'Waarde – Archeologie zeer hoog' (de beleidsneutrale vertaling van de aanduiding AWG 2), uitgezonderd de gebouwen op het erf zoals opgenomen in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG): ter plaatse van de gebouwen hoeft geen archeologische dubbelbestemming te worden opgenomen, omwille van voornoemde redenen. De directe consequentie van de afwaardering is dat de vrijstellingsgrens voor bodemingrepen wordt verruimd van 0 m2 naar 100 m2. Daarnaast zal de regio-archeoloog van de gemeente Brummen, bij de toets van een concreet plan van indiener 1 hiertoe op deze locatie, naar verwachting de minimaal noodzakelijke aanvullende ophoging op het terrein ten behoeve van de waterveiligheid zeer waarschijnlijk vrijstellen van archeologisch onderzoek. Een en ander zal afhangen van de omvang van de ingreep in relatie tot het reeds verstoorde gedeelte van de aangeduide locatie. Zie figuur 2 voor dit voorstel op kaart.	
Figuren	 Figuur 1: Archeologische beleidskaart gemeente Brummen met AWG 1 aanduiding (rood vlak) op het terrein van indiener 1, met topografische kaart als onderlaag en kadastrale kaart als bovenlaag.	

MEMO		 Gemeente Brummen
Onderwerp	Waarderingsadvies voor een passende aanduiding voor het terrein behorend bij Bronkhorsterweg 20 te Brummen	
 Figuur 2: Voorstel AWG 2 aanduiding op het terrein van indiener 1, waarbij de bestaande panden zijn uitgezonderd.		
Behandeld door	H.G. Pape-Luijten, Regio-archeoloog Stedendriehoek	
Datum	12-10-2020	
Paraaf		

MEMO		 Gemeente Brummen
Onderwerp	Handelingskader archeologisch proces gemeente Brummen	
Aanleiding	Na de terinzagelegging van het paraplubestemmingsplan Archeologie zijn enkele zienswijzen hierop binnengekomen. Eén van de indieners (hierna te noemen indiener 1) stelt dat de aanduiding van diens terrein, een historisch erf met naastgelegen gronden, als Archeologisch Waardevol Gebied 1 (AWG 1) tot gevolg heeft dat eventuele ontwikkelingen ter plaatse onmogelijk worden gemaakt en dat er in alle gevallen sprake is van een archeologische onderzoeksplicht. Een andere indiener (hierna te noemen indiener 2) stelt dat onduidelijk is waarom om diens terrein, een archeologisch monumententerrein welke de aanduiding Archeologisch Waardevol Gebied 1 heeft, een bufferzone is opgenomen. Deze memo beoogt om de visie van de regio-archeoloog, als adviseur archeologie van de gemeente Brummen, op het archeologisch proces in de gemeente te geven en daarbij de stellingen van de aangehaalde indieners als casus te gebruiken om de algehele omgang met archeologisch onderzoek in de gemeente Brummen duidelijk te maken in de vorm van een handelingskader.	
Wetgeving, archeologische beleidskaart en paraplubestemmingsplan	De gemeente Brummen is verplicht om de omgang, met in de grond aanwezige, dan wel te verwachten waarden, te borgen in bestemmingsplannen. Dit volgt uit de Monumentenwet 1988 en de huidige Erfgoedwet 2016. Praktisch gevolg hiervan is dat de gemeente Brummen, zoals het merendeel van de Nederlandse gemeentes, een eigen archeologische beleidskaart heeft laten maken met een bijbehorende beleidsnota. De informatie hiervan wordt gebruikt als onderlegger bij het opstellen van bestemmingsplannen. Op de beleidskaart is het gemeentelijk grondgebied verdeeld in: A) zones met een archeologische <u>verwachting</u>; zones waar op basis van landschappelijke geschiedenis en bodemgesteldheid archeologische resten verwacht kunnen worden (in meerdere of mindere mate); B) zones met een archeologische <u>waarde</u>; zones waar op basis van bekende informatie uit archeologisch onderzoek, historische kaarten en literatuur de aanwezigheid van archeologische resten in een bepaalde periode is vastgesteld (in meerdere of mindere mate). Beide indieners hebben een (deel van een) terrein in eigendom dat op de beleidskaart is aangeduid als 'zone met een vastgestelde zeer hoge archeologische waarde' (Archeologisch Waardevol Gebied 1, AWG 1). Dit valt in bovenstaande verdeling onder B. Een paraplubestemmingsplan is bijzonder, omdat deze het gehele grondgebied dekt en gericht is op het borgen van een enkel omgevingsaspect. Precedenten hiervoor qua archeologie in de regio zijn gemeentes Rheden en Lochem, die elk een paraplubestemmingsplan archeologie hebben. Het paraplubestemmingsplan archeologie van de gemeente Brummen is een neutrale vertaling van de archeologische beleidskaart. Met andere woorden, de zones, die op de beleidskaart zijn gedefinieerd, komen één op één overeen met de zones die op de verbeelding van het bestemmingsplan staan. Alleen de benamingen van de zones zijn gewijzigd, om meer in lijn te komen met bestaande terminologie voor dubbelbestemmingen. Zo staan de zones die op de beleidskaart de aanduiding AWG 1 hebben op de verbeelding van het paraplubestemmingsplan aangeduid als 'Archeologie waardevol'.	

MEMO		 Gemeente Brummen
Onderwerp	Handelingskader archeologisch proces gemeente Brummen	
Vaststelling en begrenzing van zones met de aanduiding AWG 1	De term ‘vastgesteld’ impliceert dat er feitelijke bewijzen zijn voor de aanwezigheid van archeologische resten. Als er archeologisch veldonderzoek wordt gedaan, waarbij sporen en/of vondsten uit het verleden worden gedaan, dan is die feitelijke vaststelling voor iedereen duidelijk. Echter, de archeologische waarde van een zone kan ook op andere manieren worden vastgesteld. Als voorbeeld gaan we hieronder in op de zones die als AWG 1 zijn aangeduid op de beleidskaart. De zones die als AWG 1 zijn aangeduid op de beleidskaart bestaan uit: • AMK-terreinen (archeologische monumententerreinen); • Historische bewoningskernen (zoals die van Brummen zelf); • Historische erven en andere historische elementen. <i>Begrenzing AMK-terreinen</i> De begrenzingen van de AMK-terreinen – zoals dat van indiener 2 – zijn rechtstreeks overgenomen van de landelijke Archeologische Monumenten Kaart en vanuit het oogpunt van extra bescherming op basis van beleidsvrijheid door de gemeente Brummen voorzien van een bufferzone (een precedent ter voorbeeld hiervan is de gemeente Midden-Drenthe), omdat zich ook direct buiten de formele contouren van een AMK-terrein hiermee geassocieerde archeologische waarden kunnen bevinden. <i>Begrenzing historische bewoningskernen en historische erven</i> De begrenzingen van historische bewoningskernen en historische erven – zoals dat van indiener 1 – zijn primair gebaseerd op het kadastrale minuutplan van 1811-1832 en secundair op overig 19^e-eeuws kaartmateriaal. Daarbij is niet alleen gelet op percelen met bebouwing, maar ook naar percelen met ander menselijk grondgebruik, zoals bouwland en tuin. Ook greppels en afvalkuilen behoren bijvoorbeeld tot een erf, naast de bebouwing. Dat is nu zo en was vroeger niet anders. Op deze manier is ook de begrenzing van het als AWG 1 aangeduide terrein van indiener 1 tot stand gekomen.	
Archeologisch proces	Uiteraard is er op veel plaatsen in de gemeente Brummen door de decennia en eeuwen heen veel gebeurd qua grondverzet, agrarische werkzaamheden, sloop en nieuwbouw. Daarbij is de bodem in veel gevallen geroerd, maar wat de invloed hiervan is geweest op eventueel aanwezige archeologie kan niet zomaar worden geduid zonder bewijs. De meest definitieve vorm van die bewijzlevering is het uitvoeren van archeologisch onderzoek. In de gemeente Brummen wordt, net als in de met haar samenwerkende gemeentes Apeldoorn, Epe, Lochem en Voorst, in de meeste gevallen een bureau- en verkennend booronderzoek gevraagd. Daarbij wordt middels bureauonderzoek eerst een specifieke verwachting voor een plangebied vastgesteld, waarna middels boringen een veldtoets plaatsvindt van deze verwachting. Uiteraard kan worden afgeweken van deze werkwijze, in overleg met de gemeente en de regio-archeoloog. Dit betreft in alle gevallen maatwerk. Feit blijft dat een archeologische onderzoeksplicht in de gemeente Brummen niet zonder meer volgt uit een bestemmingsplan, ook niet uit het paraplubestemmingsplan archeologie. De regio-archeoloog heeft hierin een belangrijke taak, want deze kan advies uitbrengen richting de gemeente over de noodzaak tot het doen van onderzoek en de gekijkte vorm daarvan. De regio-archeoloog wil voor de burgers van Brummen een bereikbare en pragmatische sparringpartner zijn. Bij een concreet plan, waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, kan de regio-archeoloog dan ook een toets uitvoeren van de plannen in relatie tot de verwachte archeologische situatie. De toets kan worden aangevraagd door de gemeente Brummen, maar ook door de initiatiefnemer van het plan (al dan niet via de gemeente). Bij de toets wordt niet alleen gelet op de archeologische verwachting, bekende vindplaatsen en mogelijk eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek, maar ook gekeken naar de	

MEMO		 Gemeente Brummen
Onderwerp	Handelingskader archeologisch proces gemeente Brummen	
	landschappelijke gesteldheid. In kader van dat laatste wordt specifiek gekeken naar eventuele bekende ophogingen, afgravingen en andere verstoringen van het originele maaiveld (wat op erven vaak het geval is, zo ook bij indiener 1). Tevens wordt gekeken naar de verwachte mate van nieuwe verstoring ten gevolge van het concrete plan in kwestie.	
Afweging	Bij de afweging wordt ook gelet op de daadwerkelijke oppervlakte van de fysieke bodemingrepen binnen het oppervlak van een plangebied en wordt tevens een afweging gemaakt m.b.t. toelaatbare verstoringen. De afwegingsgrond is dan of de aanvullende verstoring ten gevolge van het concrete plan een significante verwachte impact heeft op eventueel aanwezige archeologie. Dat zal per plan afhangen. Men kan zich bijvoorbeeld voorstellen dat een paar paaltjes minder impact hebben dan een grote schuur, alsook dat een kleine uitbreiding van een bestaande stal midden op een erf minder zwaar zal wegen dan de bouw van een compleet nieuwe stal op nog onbebouwd terrein. Als een bekende verstoring op voorhand begrensd kan worden, dan hoeft dat stuk in principe niet nader archeologisch onderzocht te worden. In veel gevallen zal het echter alsnog worden meegenomen, omdat het in de regel geen extra kosten met zich meebrengt. Bij de afweging wordt o.a. gebruik gemaakt van een drietal relevante publicaties van de Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed (RCE): - Huisman, D.J., J. Bouwmeester, G. de Lange, Th. van der Linden, G. Mauro, D. Ngan-Tillard, M. Groenendijk, T. de Ridder, C. van Rooijen, I. Roorda, D. Schmutzhart & R. Stoevelaar, 2011. <i>De invloed van bouwwerkzaamheden op archeologische vindplaatsen</i>. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Amersfoort. - Roorda, I. & J. Stöver, 2016. <i>Handreiking Archeologievriendelijk bouwen</i>. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Amersfoort. - Lascaris, M.A., 2019. <i>Archeologie en verstoring door bodembewerkingen. Evaluatie van de effecten van grondbewerking in agrarisch en stedelijk gebied en het onderzoek daarnaar</i>. RAM 257. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Amersfoort.	
Voorbeelden	Hieronder een aantal voorbeelden uit de praktijk, die laten zien hoe wordt omgegaan met reeds verstoorde gronden en toelaatbare (extra) verstoring. 1. <i>Een aanvrager wil een huis bouwen ter plaatse van een bestaand pand met kelder, gesitueerd op een opgehoogd terrein. De ontwikkeling overschrijdt de vrijstellingsgrenzen qua oppervlakte en diepte in het paraplubestemmingsplan.</i> De ontgravingen ten behoeve van de nieuwbouw reiken echter niet dieper dan de bekende verstoring die is toegebracht door de bouw van het bestaande pand, want op bouwtekeningen en foto's is duidelijk te zien dat deze onderkelderd is. Verder kan de aanvrager aantonen dat ter plaatse sprake is van een ophoging van 50 cm: daarmee wordt 50 cm aan het maaiveld toegevoegd, waarmee de vrijstellingsgrens qua diepte eveneens met 50 cm wordt verhoogd. De regio-archeoloog zal in een toets de ontwikkeling dan ook vrij geven voor archeologie en geen onderzoeksplicht in de omgevingsvergunning verwerken, ondanks het overschrijden van de vrijstellingsgrenzen in het bestemmingsplan. De aantoonbare bodemverstoringen leiden er immers toe dat dat de impact op eventueel aanwezige archeologie zeer klein tot niet aanwezig kan worden gesteld. 2. <i>Een aanvrager wil een zonnepark realiseren. De ontwikkeling overschrijdt de vrijstellingsgrenzen qua oppervlakte en diepte in het paraplubestemmingsplan.</i> De ontgravingen ten behoeve van de zonnepanelen beperken zich echter tot een smal kabeltracé en de palen waarop de panelen worden gemonteerd. Daardoor is het daadwerkelijk te verstoren oppervlak binnen het plangebied niet alleen kleiner dan de vrijstellingsgrens, maar de afzonderlijke bodemingrepen zijn ook dermate beperkt dat de impact op het bodemarchief	

MEMO		 Gemeente Brummen
Onderwerp	Handelingskader archeologisch proces gemeente Brummen	
	minimaal wordt geacht en archeologisch onderzoek binnen die beperkte oppervlaktes naar oordeel van de regio-archeoloog geen relevante kenniswinst zal opleveren. De regio-archeoloog zal in een toets de ontwikkeling dan ook vrij geven voor archeologie en geen onderzoekspllicht in de omgevingsvergunning verwerken, ondanks het overschrijden van de vrijstellingsgrenzen in het bestemmingsplan. 3. <i>Een aanvrager wil een schuur bouwen ter plaatse van een bestaande schuur. De nieuwe schuur is 10% groter dan de bestaande schuur. De ontwikkeling overschrijdt de vrijstellingsgrenzen qua oppervlakte en diepte in het paraplubestemmingsplan.</i> De nieuw te verstoren oppervlakte ten opzichte van het reeds bebouwde oppervlak is dermate beperkt dat de impact op het bodemarchief minimaal wordt geacht en archeologisch onderzoek binnen dat beperkte oppervlak naar oordeel van de regio-archeoloog geen relevante kenniswinst zal opleveren. De regio-archeoloog zal in een toets de ontwikkeling dan ook vrij geven voor archeologie en geen onderzoeksplicht in de omgevingsvergunning verwerken, ondanks het overschrijden van de vrijstellingsgrenzen in het bestemmingsplan. 4. <i>Een aanvrager wil op basis van een watervergunning een groot deel van zijn erf, dat reeds deels is opgehoogd, nog verder ophogen met circa 70 cm. De ontwikkeling overschrijdt de vrijstellingsgrenzen qua oppervlakte en ophoging in het paraplubestemmingsplan.</i> De watervergunning stelt de aanvrager in staat tot ongelimiteerde ophoging omwille van veiligheids- en wateroverlastredenen, maar het paraplubestemmingsplan hanteert een ophogingsgrens van 50 cm. De wetgeving rondom water en archeologie wordt als nevenschikkend beschouwd. Echter, het kan zo zijn dat de veiligheid en beperking van wateroverlast op het erf hier naar oordeel van de regio-archeoloog als een zwaarder wegend belang wordt beschouwd dan de mogelijke effecten van de niet-vrijgestelde ophoging op eventuele onderliggende archeologische resten. De regio-archeoloog zal in een toets de ontwikkeling dan ook kunnen vrij geven voor archeologie en geen onderzoeksplicht in de omgevingsvergunning verwerken, ondanks het overschrijden van de vrijstellingsgrenzen in het bestemmingsplan. Ook hier geldt dat er wel een toets moet worden gedaan door de regio-archeoloog en het een en ander afhangt van de ingreep in relatie tot eventuele eerdere verstoringen. Kortom, het wel of niet opleggen van een archeologische onderzoeksplicht hangt derhalve steeds af van het concrete plan en hoe dit zich verhoudt tot reeds bestaande verstoringen. Indiener 1 heeft bijvoorbeeld foto's van eerdere graafwerkzaamheden aangeleverd, verspreid over diens terrein. Op het moment dat deze kunnen worden gelinkt aan een specifieke locatie waar indiener 1 de bodem wil gaan roeren en alle stukken bij elkaar een helder beeld geven over de wijze en mate van verstoring ter plaatse, kan ook hier de regio-archeoloog het terrein ter plaatse van dat concrete plan vrij geven.	
Conclusie	Met andere woorden, als een initiatiefnemer op voorhand kan aantonen dat een beoogde ontwikkeling geen tot nauwelijks meer schade zal toebrengen aan de bodem dan al het geval is geweest, dan zal er geen archeologisch onderzoek worden geëist. Dat zou namelijk onredelijk zijn. Als dit bewijs niet op voorhand kan worden geleverd is een archeologisch onderzoek alsnog noodzakelijk. Vrijgave wordt dan uiteindelijk verstrekt middels een selectiebesluit, op te stellen door de regio-archeoloog naar aanleiding van een archeologisch rapport. Uit bovenstaande volgt ook dat aanduidingen op de archeologische beleidskaart van Brummen en dubbelbestemmingen op de verbeelding van het paraplubestemmingsplan archeologie alleen – al dan niet deels – kunnen worden verwijderd, als hier in het kader van een concreet plan een toets voor is uitgevoerd door de regio-archeoloog, dan wel als een selectiebesluit met besluit tot vrijgave is opgesteld door de regio-archeoloog n.a.v. uitgevoerd archeologisch onderzoek.	

MEMO		 Gemeente Brummen
Onderwerp	Handelingskader archeologisch proces gemeente Brummen	

Behandeld door	H.G. Pape-Luijten, Regio-archeoloog Stedendriehoek
Datum	06-07-2020
Bijlage	n.v.t.
Paraaf	